

Toplumsal cinsiyet eşitliği ve beden endüstrisi

Sibel ERASLAN

<https://www.star.com.tr/yazarlar/sibel-eraslan/>

09 Ocak 2019 Çarşamba

‘Eğitimde Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Geliştirilmesi Projesi’ (ETCEP), sivil toplum grupları tarafından tepkiyle karşılanıyor. 2000 yılında Pekin’de düzenlenen Dünya Kadın Zirvesi’nin düşünsel kavram olarak ortaya attığı ve yıllar içerisinde normatif düzenlemelerle güçlendirilen ‘toplumsal cinsiyet’ (gender) kavramı, aslında kadınların dünya çapında yaşadığı dezavantajlara çare aramak gibi masum bir temenniye çağırıyordu. Özellikle Afganistan, Orta Doğu ve Afrika’da, savaşların, işgallerin, kıtlık, susuzluk ve yoksullukların kadınları ve kız çocukları çok kötü şekilde mağdur ediyor oluşu gibi gayet masum ve toplumsal sorumluluk bilinci izlenimi veriyordu.

Lakin bu ilk olumlu izlenimlerden sonra, Pekin çatısı altında çalışan sivil toplum örgütleri ve bazı akademi çevreleri, dünyadaki kötülüğün ‘erkek’ cinsinden kaynaklandığı fikrine hızlı ve radikal bir geçiş yaptılar. Veya eskiden beri böyle düşünüyorlardı da Pekin Konferansındaki büyük kadın buluşmasının ışıltılı görkemi altında bizler bunu fark edemedik. Türkiye’de yoğun bir şekilde maruz kaldığımız başörtüsü yasakları ve kamusal alandan yasaklı oluşumuz da bizleri feminist çevrelere cidden yakınlaştırıyordu o dönemlerde. Eşitlik kadar insan ruhuna güç ve onur bahşeden bir başka fikir var mıdır bilemem. Ama ‘gender’ idealinin sadece yüzeysel bir eşitlik coşkusundan ibaret olmadığını kısa sürede anlayacaktık.

Toplumsal cinsiyet teorisi, bize kadınlık erkeklik gibi kavramların iktidar çatışması sonucunda çıkan kültürel kavramlar olduğunu söyler. Yani her çocuk aslında unisex olarak dünyaya gelir ama biz onlara kız veya oğlan çocuk konumları, rolleri veririz der. Çocuklara bu roller depolanmasa, onlar hem kadınlığın hem erkekliğin iyi özelliklerini meczeden yeni bir cinsiyetsiz cinsiyet kurabilirler ve eskiye has tüm kaotik kargaşalar, iktidar ve güç çatışmaları biter derler.

Aslında feministlerin çok sevdiği bir düşünme tarzı olan yapıbozum tekniğinin kültüre ve sosyolojiye tatbik edilmesiyle şekillenen bu deneysel toplum teklifi, yıkıcı, imha edici bir yöntemdir, ben bu yazıda buna dikkat çekmek istiyorum. **Kültürel, örfi ve dini toplum tekliflerini, güya özgürlükçü bir dil ile iflas ettirmeyi, yıkmayı amaçlayan marjinal düşünsel bir akımı, toplumsal ana akım olarak tedavüle sokmayı nasıl başardılar?** 2000 milenyumundan sonra, tüm uluslararası evraka yavaş yavaş sızan bu teori bugün ülkemizin eğitim

ve sosyal politikalar programında ahkam kesmektedir. **‘Toplumsal Cinsiyet Eşitliği’ fikrinin geleneksel aile tanımını ve bağlarını infilak ettirecek bir distopyası var.**

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımız ki bakan hanımların hepsi de sevdiğim ve desteklediğim kişilerdir, ne yazık ki hukuki evrak olarak BM’ye ve AB’ye bağımlı oldukları için bu sorunlu gidiş konusunda pasif kaldılar. Şimdi Milli Eğitim Bakanlığımız da aynı handikapı evriliyor. Öğretmenler sınıfta çocuklara ‘kızım’, ‘oğlum’ diyemeyeceklermiş...

Bizim medeniyetimizde, farklılıkların bir arada ve uyum içinde yaşayabilmesi esastır. Erkek kadının düşmanı değildir mesela. Azınlıklar, çoğunluk tarafından boğulmaz, hakları korunur. Yaşlılar ile gençler çatışma mekaniğinde değil, merhamet ve tecrübe paylaşımında buluşurlar. Doğu toplumları rekabet ve kaos ile değil, kozmopolit bir dayanışma ve toplumsal kosmos dinamikleriyle yaşarlar.

Tamam geleneklere tam olarak teslim olmayalım. Ama bir şey imha ederken de düşünelim. Herkesin birbirinin aynı olduğu tüm farklılıkların kalktığı bir düzey, ancak fabrikasyon üretimle kurulur. Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, farklılıkların kaldırıldığı bir toplum hayaliyle karşımıza çıkarken, beraberinde beden endüstrisinin kapkaranlık bir distopyası yattığını lütfen fark edelim.